

Palju on spekulieritud, et Vähi võis juba peaministrina Silmetile hammast ihuda, kui- gi ta ise on selle korduvalt ümber lükanud. Nii Vähi kui ka Pilv ütlevad nüüdki, et see oli hoopis Waldini ja Pilve algatus. “Kui efektiivne majandusmees ja väga tugev juht Vähi valitsusest ära läks, sai talle pakutud, et ta meiega liituks,” ütleb Pilv.

Rohkem halba aega. 1998. aasta kevadel sai Vähist Silmeti aktsionär investeerimisfirma Valga Group kaudu ja vähem kui aasta pärast oli ta juba Silmeti Grupi juhatuse esimees. 2001. aastaks oli ta Silmeti suuromanik (20% kuulus Pilvele).

Kunagine suuromanik Waldin kadus vahepeal omanikeringist, sest müüs osaluse Vähile. Äriregistri andmetel naasis ta 20% aktsionäriks 2005. aastal ja on seal siiani.

Vähi ütleb praegu, et Silmetil on olnud rohkem halbu kui häid aegu. Pilv lisab: “Raskem oli muidugi alguses. Kuna Silmet oli väga salajane tehas, olid sel endal näiteks metalli- ja plastmassitöökodad – väga erineva suunaga ettevõtmisi. Kui Eesti iseseisvus, oli tehas seitse aastat olnud mittesüsteemse juhtimise all. Riigiettevõtetele olid küll nõukogud, aga pol-

nud motiveeritud juhtimist, kuna oli ülemineruperiood.”

Pärast erastamist loodi Silmetis tehnikanõukogu ja arutati Pilve sõnul läbi, mida ja mis järjekorras teha. “Sai korraldatud tehniliste teadmiste parim ärakasutamine. Silmetis oli väga tugev *know-how*, mis puudutas keemilist metallurgiat ja tehnilinegi oskus oli väga tugev: tehas oli teaduskraadiga inimesi, N.Liidu keemia-instituutide tugevamaid lõpetajaid, sest Silmetit peeti heaks ettevõtteks. Puudu oli aga süsteemsest majanduslikust juhtimisest.”

Vähi suutis Silmeti kriisidest välja tuua, kuid samas otsiti pidevalt strateegilist partnerit. Enne sellekevadist enamusaktsiate müüki muutus omanikering mitu korda. 2002 ostis Austria metallurgiafirma Treibachter Industrie veerandi Silmetist võimalusega omandada 50%, kuid osalus kahanes hoopis kümnendikule. 2006 müüdi pool aktsiastest Vene-Šveitsi firmale Zimal SA. Mullu detsembris ostis Vähi need aga tagasi.

Mitu korda on avalikkuses räägitud ka Silmeti börsileviimisest. Kaudselt jõuti sinna alles nüüd, kui 80% aktsiastest müüdi 63 miljoni euroga USA börsifirmale Molycorp. Vähile ja teistele jäi alles kümnendik.

SILMETI läbi raskete aegade vedanud Tiit Vähi ei taha tehasega seotut palju meenutada. “Mina teen, las teised räägivad!” ütleb ta. FOTO:

VEIKO TÖKMAN